

C-695/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2021. november 19.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. november 8.

Felperesek:

Recreatieprojecten Zeeland BV

Casino Admiral Zeeland BV

Supergame BV

Alperes:

Belgische Staat

[omissis]

NEDERLANDSTALIGE

RECHTBANK VAN EERSTE

**AANLEG BRUSSEL (brüsszeli
holland nyelvű elsőfokú bíróság,
Belgium)**

[omissis]

[omissis]

A [omissis]

BV RECREATIEPROJECTEN ZEELAND társaság [omissis]

felperes,

[omissis]

és

a **BELGISCHE STAAT (belga állam)** [omissis]

alperes,

[omissis] között folyamatban lévő jogvitában

A [omissis]

CASINO ADMIRAL ZEELAND BV [omissis]

felperes,

[omissis]

és

a **BELGISCHE STAAT** [omissis]

alperes,

[omissis] között folyamatban lévő jogvitában

A [omissis]

BV SUPERGAME [omissis]

felperes,

[omissis]

és

a **BELGISCHE STAAT** [omissis]

alperes,

[omissis] között folyamatban lévő jogvitában

** ** *

[omissis] [a nemzeti eljárás menete]

1. Tényállás, előzmények és kérelmek

1.1.

[omissis] *Az elsőrendű felperes* [omissis] a „*Casino Admiral Sluis*” szerencsejáték-létesítmény üzemeltetője.

[omissis] *A másodrendű felperes* [omissis] a „*Casino Admiral Hulst*” szerencsejáték-létesítmény üzemeltetője.

[omissis] *A harmadrendű felperes* [omissis] a „*Casino Admiral Heerle*” szerencsejáték-létesítmény üzemeltetője.

[omissis]

1.2.

A fent említett szerencsejáték-létesítmények mindegyike hollandiai illetőséggel rendelkezik.

Az elsőrendű felperes létesítményét 2018. december 3. és 2019. június 25. között Belgium területén fizikai hordozókon keresztül hirdették.

Ugyanez történt a másodrendű és a harmadrendű felperes létesítménye esetében a 2019. március 20. és 2019. április 2. közötti időszakban.

A Kansspelcommissie (szerencsejáték-bizottság, Belgium) a 2020. december 11-i határozataiban a Kansspelwet (a szerencsejátékról szóló törvény) 15/3. cikkének alkalmazásával az elsőrendű felperessel szemben 6500 euró, a másodrendű felperessel szemben 3000 euró, a harmadrendű felperessel szemben pedig 2800 euró bírságot szabott ki, mégpedig a Wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers (a szerencsejátékokról, a fogadásokról, a szerencsejáték-létesítményekről és a játékosok védelméről szóló, 1999. május 7-i törvény, a továbbiakban: Kansspelwet) 4. cikke 2. §-ának megsértése miatt.

1.3.

A felperesek a 2021. január 15-én benyújtott keresetlevelükkel keresetet nyújtottak be az említett 2020. december 11-i határozatok ellen.

[omissis]

Az ügy érdemét illetően lényegében és fő kérelemként a megtámadott határozatok megsemmisítését kérik.

1.4.

[omissis]

[Az alperes] lényegében és fő érvként a felperesek keresetének megalapozottságát vitatja.

2. Egyesítés

[A bíróság egyesíti az ügyeket] [omissis]

3. Elfogadhatóság

[A keresetek elfogadhatók] [omissis]

4. Megalapozottság

4.1.

A 2020. december 11-i megtámadott határozatokkal a szerencsejáték-bizottság, amely az alperes egyik szerve, a Kansspelwet 15/3. cikkének alkalmazásával bírságot szabott ki a felperesekkel szemben a Kansspelwet 4. cikke 2. §-ának a felperesek által állítólagosan elkövetett megsértése miatt.

A Kansspelwet 4. cikke 2. §-ának releváns szövege a következő:

„Senki sem [...] reklámozhat [...] szerencsejáték-létesítményt [...], ha tudomása van arról, hogy az olyan szerencsejátékot szervez, vagy olyan szerencsejáték-létesítményként üzemel, amely nem rendelkezik e törvény szerinti engedéllyel.”

Másként fogalmazva, e rendelkezés általános tilalmat hoz létre – a jogsértő személy tudomásának hiánya esetén fennálló kivétellel – a szerencsejáték-létesítmények reklámozása tekintetében, és e tilalom csak azokra a szerencsejáték-létesítményekre nem vonatkozik, amelyek részére a szerencsejáték-bizottság engedélyt adott ki.

Az a tény önmagában, hogy a felperesek a szóban forgó időszakokban Belgium területén reklámozták az általuk Hollandiában üzemeltetett szerencsejáték-létesítményeket, nem vitatott.

Az sem vitatott, hogy a belga szerencsejáték-bizottság nem adott ki engedélyt e holland létesítmények részére.

Ennélfogva az sem kétséges, hogy valamennyi felperes érdemben megsértette a Kansspelwet 4. cikkének 2. §-át.

Mindazonáltal a felperesek a jelen kereset keretében arra hivatkoznak, hogy a Kansspelwet 4. cikkének 2. §-a szerinti reklámtilalom ellentétes az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 56. cikke értelmében vett szolgáltatásnyújtás szabadságával, aminek következtében e nemzeti törvényi rendelkezés alkalmazását mellőzni kell.

4.2.

Nyilvánvaló, hogy a Kansspelwet területi hatálya a belga állam területére korlátozódik.

Ez nem csak azt eredményezi, hogy a fent említett reklámtilalom csak Belgium területén van érvényben.

Valójában ez azzal a következménnyel is jár, hogy a szerencsejáték-bizottság csak olyan szerencsejáték-létesítmények részére adhat ki engedélyt, amelyek Belgium területén rendelkeznek illetőséggel.

Ezenkívül a Kansspelwet nem teszi lehetővé, hogy a külföldi szerencsejáték-létesítmények üzemeltetői a belga hatóságoktól engedélyt kapjanak arra, hogy az általános reklámtilalomtól eltérve e tevékenységet Belgiumban reklámozzák.

4.3.

A fenti okfejtésekből az következik, hogy a felpereseknek valójában semmilyen lehetőségük sincs arra, hogy a hollandiai illetőségű szerencsejáték-létesítményeiket Belgium területén reklámozzák.

Egyrészt ugyanis a létesítményeik nem Belgiumban rendelkeznek illetőséggel, így a belga szerencsejáték-bizottság nem adhat engedélyt az üzemeltetésükre. Következésképpen kizárt, hogy e létesítmények a törvény erejénél fogva magának a Kansspelwetnek a reklámtilalmat megállapító 4. cikkének 2. §-ában előírt, a reklámtilalom alóli kivétel hatálya alá tartozzanak.

Másrészt a belga jog nem teszi lehetővé, hogy a külföldi illetőségű szerencsejáték-létesítmények belgiumi reklámozására vonatkozóan engedélyt adjanak ki, amely iránt a felperesek kérelmet nyújthatnának be.

Másként fogalmazva: A belga nemzeti szabályozás – általánosabban kifejezve – azt jelenti, hogy Belgiumban főszabály szerint a szerencsejáték-létesítmények reklámozásának általános tilalma van érvényben. A Belgiumban illetőséggel rendelkező és engedélyezett létesítmények a törvény erejénél fogva kivételt képeznek e tilalom alól. Az ilyen létesítmények reklámozhatók Belgiumban. A nem belgumi illetőségű szerencsejáték-létesítmények ezzel szemben – függetlenül például attól, hogy a letelepedés helye szerinti államban engedélyezett létesítménynek minősülnek-e – minden esetben a belgumi reklámtilalom hatálya alá tartoznak és fognak tartozni. E létesítmények esetében nincs lehetőség arra, hogy mentességet kapjanak az általános reklámtilalom alól.

Az a kérdés, hogy az ilyen szabályozás a Belgiumtól eltérő tagállamokban letelepedett szerencsejáték-létesítmények üzemeltetői tekintetében összeegyeztethető-e a szolgáltatásnyújtás szabadságának elvével, legalábbis olyan jogos kérdés, amely alaposabb vizsgálatot tesz szükségessé.

4.4.

Vitathatatlan, hogy a szerencsejáték-létesítmények reklámozásának a Kansspelwet 4. cikkének 2. §-ában előírt tilalma a szolgáltatásnyújtás szabadságának az EUMSZ 56. cikk értelmében vett korlátozását jelenti. Valójában a más tagállamban letelepedett szerencsejáték-létesítmények Belgium területén történő reklámozásának tilalma mind e létesítmények üzemeltetőinek szempontjából, mind a potenciális ügyfelek szempontjából korlátozást jelent abban a formában, hogy a kínált szolgáltatások nem nyújthatók Belgium lakosai számára¹.

Következésképpen vizsgálni kell, hogy igazolja-e nyomos közérdek ezt a korlátozó intézkedést, és e tekintetben az intézkedésnek alkalmasnak kell lennie a kitűzött cél elérésére, és nem lépheti túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket².

Az 1999. május 7-i Kansspelwet 4. cikkének 2. §-a szerinti reklámtilalmat a Wet van 10 januari 2010 tot wijziging van de wetgeving inzake kansspelen (a szerencsejátékokra vonatkozó jogszabályok módosításáról szóló, 2010. január 10-i törvény) 6. cikke vezette be.

Az e törvénymódosítással kapcsolatos jogalkotási anyagokból megállapítható, hogy a belga jogalkotó – saját bevallása szerint – általános jelleggel az alábbi célkitűzések által vezérelt szerencsejáték-politikát kíván folytatni:

- a játékosok védelme,
- a pénzügyi átláthatóság megteremtése és a pénzmozgások ellenőrzése,

¹ Lásd többek között: a Bíróság 2009. szeptember 8-i Liga Portuguesa de Futebol Profissional és [Bwin] International ítélete, C-42/07, <http://curia.europa.eu/>.

² Ugyanott.

- a játékok ellenőrzése és
- a szervezők azonosítása és ellenőrzése³.

A belga jogalkotó e tekintetben nyilvánvalóan abból indul ki, hogy az emberek mindenképpen igénylik a játékot. Az úgynevezett „csatornázási megközelítés” alapján a jogalkotó úgy szabályozza a szerencsejátékokat, hogy küzd az illegális szerencsejátékok ellen, és a játékosokat a szűk keretek között megengedett törvényes szerencsejáték-kínálathoz irányítja⁴.

A belga jogalkotó szerint a kínálat meghatározott számú, különleges kínálattal rendelkező szerencsejáték-szolgáltatókra való korlátozása hozzájárul a szerencsejátékban való részvétel visszaszorításához, ami másfelől a játékosok játékfüggőségtől való védelmét eredményezi⁵.

Kétségtelen, hogy a fogyasztóknak a szerencsejátékok káros következményeivel, többek között a játékfüggőség kockázatával szembeni védelme nyomos közérdeknek minősül⁶.

A felperesek azon állítását, amely szerint a szóban forgó reklámtilalom valójában kizárólag a belga államkincstár érdekeinek védelmére irányul azáltal, hogy a belga játékosokat lehetőleg belgiami illetőségű szerencsejáték-létesítményekbe irányítják a külföldi létesítmények helyett, a jelen ügyben egyetlen érv sem valószínűsítette, és még kevésbé bizonyította. Ezt az állítást – mint helytelent – nyilvánvalóan el kell utasítani.

4.5.

³ Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, van het Wetboek van de met inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, van de wet van 26 juni 1963 betreffende de aanmoediging van de lichamelijke opvoeding, de sport en het openluchtlevens en het toezicht op de ondernemingen die wedstrijden van weddenschappen op sportuitslagen inrichten, van de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij (a szerencsejátékokról, a szerencsejáték-létesítményekről és a játékosok védelméről szóló, 1999. májusi 7-i törvény, a jövedelemadóval egyenértékű adókról szóló törvénykönyv, a testnevelés, a sporttevékenység és a szabadidő tevékenységek előmozdításáról, valamint a verseny formájában szervezett sportrendezvényekkel kapcsolatos sportfogadást szervező vállalkozások ellenőrzéséről szóló, 1963. június 26-i törvény, a nemzeti lottó működésének és kezelésének észszerűsítéséről szóló, 2002. április 19-i törvény módosításáról szóló törvénytervezet, *Parlamenti dokumentumok*, Képviselőház, 2008-09., 1992/001. sz., 4. o.).

⁴ Ugyanott.

⁵ Ugyanott.

⁶ Lásd többek között: a Bíróság 2007. március 6-i Placanica ítélete, C-338/04, C-359/04 és C-360/04; a Bíróság 2009. szeptember 8-i Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ítélete, C-42/07, <http://curia.europa.eu/>.

A kérdés tehát továbbra is az, hogy a Kansspelwet 4. cikkének 2. §-a értelmében vett, szóban forgó reklámtilalom arányos-e az elérni kívánt célhoz képest.

A Kansspelwetnek a jelen ügyben releváns 2010. évi módosításával kapcsolatos jogalkotási dokumentumokból megállapítható, hogy a jogalkotót nagymértékben az online szerencsejátékok akkoriban kialakuló jelenségének szabályozására való törekvés ösztönözte e törvénymódosításra. Konkrétan a szóban forgó törvénytervezet indoklása is csak weboldalak és online kaszinók üzemeltetésére utal a bevezetett reklámtilalom tekintetében⁷. A külföldön letelepedett szerencsejáték-létesítményeket nem említik kifejezetten ebben az összefüggésben.

Ennek ellenére azzal lehet érvelni, hogy a szóban forgó reklámtilalom hozzájárul a szerencsejátékokhoz való hozzáférés korlátozásához, amely a Belgiumban lakóhellyel rendelkező fogyasztókat érinti. Kétségtelen, hogy formálisan semmi sem akadályozza meg ezeket a fogyasztókat abban, hogy elmenjenek egy külföldi szerencsejáték-létesítménybe, és részt vegyenek az ott kínált játékokban. Mindazonáltal észszerűen feltételezhető, hogy az ilyen létesítmények reklámozásának hiánya negatív hatást gyakorol e létesítmények vonzerejére.

A belga jogalkotó egyértelműen a szerencsejátékok kínálatát korlátozó rendszer mellett döntött annak érdekében, hogy az ilyen játékokban való részvételt visszaszorítsa, minek során szándéka a túlzott mértékű játék és a játékfüggőség megelőzésére irányul. Nyilvánvaló, hogy minél többet találkozik a (potenciálisan) játékfüggő fogyasztó a szerencsejátékokra vonatkozó reklámokkal, annál nagyobb a kísértés, hogy ténylegesen részt vegyen ilyen játékokban. Ebben az értelemben azzal lehet érvelni, hogy a reklámkínálat korlátozása a kitűzött célt szolgálja.

Ezzel szemben felhozható, hogy azzal is lehet érvelni, hogy ugyanez érvényes az olyan általános reklámtilalom esetében is, amely kivétel nélkül valamennyi, Belgiumban letelepedett szerencsejáték-létesítményre vonatkozna. Ugyanis az ilyen intézkedés is azzal a következménnyel járna, hogy korlátozná a (potenciálisan) játékfüggő fogyasztók által tapasztalt kísértéseket.

Másként fogalmazva, az olyan nemzeti törvényi szabályozás hátrányosan megkülönböztető jellegére vonatkozó kérdés merül fel, amelynek alapján korlátozott és ellenőrzött számú – kizárólag belföldi – szerencsejáték-létesítmény számára – még ha valamely, egyértelműen törvényes célkitűzés megvalósítása érdekében is – kivételt biztosítanak a Belgiumban érvényben lévő, a tevékenységeikre vonatkozó általános reklámtilalom alól, miközben a más

⁷ Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, van het Wetboek van de met inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, van de wet van 26 juni 1963 betreffende de aanmoediging van de lichamelijke opvoeding, de sport en het openluchtlevens en het toezicht op de ondernemingen die wedstrijden van weddenschappen op sportuitslagen inrichten, van de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij, *Parlamenti dokumentumok*, Képviselőház, 2008-09., 1992/001. sz., 18. o.

tagállamban letelepedett valamennyi hasonló létesítmény különbségtétel nélkül nem részesülhet ilyen mentességben.

Kétségtelen, hogy a szerencsejátékok szabályozása olyan terület, amelynek tekintetében jelentős erkölcsi, vallási és kulturális jellegű különbségek állnak fenn a tagállamok között, ami azt eredményezi, hogy az [Unió] általi harmonizáció hiányában az egyes tagállamok feladata, hogy saját értékrendjüknek megfelelően megítélik az érintett érdekek védelméből következő követelményeket⁸. A tagállamok részére biztosított e szabadság azonban nyilvánvalóan nem teszi lehetővé számukra, hogy ezt a területet hátrányosan megkülönböztető módon szabályozzák⁹.

A Rechtbank (bíróház) úgy véli, hogy az EUMSZ 56. cikk értelmezésének módjára vonatkozó e kérdésre adandó válasz szükséges a jelen keresetek tárgyában történő határozathozatalhoz. Ha ugyanis a szerencsejáték-létesítmények reklámozását tiltó nemzeti szabályozás hátrányosan megkülönböztetőnek bizonyul, akkor az nem alkalmazható a vitatott bíróságok felperesekkel szembeni kiszabása céljából.

A Rechtbank (bíróház) az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése értelmében nem végső fokon dönt, mivel az általa meghozandó ítélet ellen még felülvizsgálati kérelmet lehet benyújtani.¹⁰

Mindazonáltal a jelen tényállás esetében a Rechtbank (bíróház) indokoltnak tartja, hogy az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából az EUMSZ 56. cikk első bekezdésének értelmezésére vonatkozó alábbi kérdést az érdemi határozat meghozatala előtt az Európai Unió Bírósága elé terjessze.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN

A RECHTBANK (BÍRÓSÁG)

[omissis]

végső fokon eljárva [omissis] [a kérdésre adandó válasz szempontjából irreleváns]

⁸ Lásd többek között: a Bíróság 2010. július 8-i Sjöberg ítélete, C-447/08 és C-448/08, EU:C:2010:415; a Bíróság 2009. szeptember [8]-i Liga Portuguesa de Futebol Profissional és [Bwin] International ítélete, C-42/07, <http://curia.europa.eu/>.

⁹ Lásd többek között: a Bíróság 2017. június 22-i Unibet International ítélete, C-49/16, EU:C:2017:491; a Bíróság 2016. február 4-i Ince ítélete, C-336/14, EU:C:2016:72, <http://curia.europa.eu/>.

¹⁰ Az 1999. május 7-i Kansspelwet 15/7. cikkének 3. §-a.

előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. cikk első bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami nemzeti törvényi szabályozás, amely korlátozott és ellenőrzött számú, a tagállam területén letelepedett, engedéllyel rendelkező szerencsejáték-létesítmény üzemeltetője részére mentességet biztosít az ilyen létesítményekre vonatkozó általános reklámtilalom alól, anélkül hogy egyúttal lehetőséget biztosítana arra, hogy a tagállam területén a más tagállamokban letelepedett szerencsejáték-létesítmények üzemeltetői e létesítményekre vonatkozóan ugyanilyen mentességben részesüljenek a reklámtilalom alól?

[záróformulák és aláírások] [omissis]